REDEAL

Re-engaging Difficult to Engage Adult Learners through Community Learning Facilitation

Наставни план и програм за олакшавање учења у заједници

Резултат пројекта 2

Координира Maria Toia, ЦПИП

уз доприносе свих партнера на пројекту

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

REDEAL
Re-engaging Difficult to Engage Adult Learners through Community Learning Facilitation

Садржај

Увод 3

Концепт обуке 4

Наставни план и програм за фасилитаторе учења у заједници 6

Наставни план и програм за одрасле ученике 9

Комплет алата за валидацију .....**Error! Bookmark not defined.**

Стратегија имплементације 15

Евалуација и процена утицаја 17

Студије случаја и примери примене 19

Одрживост и скалабилност 21

Анекси 23

Наставни план и програм за фасилитаторе учења у заједници – примери практичних радионица 23

1. Идентификовање потреба за учењем и развојем на нивоу заједнице 23

2. Оснаживање заједнице да се укључи у учење и образовање 24

3. Стварање и промовисање културе целоживотног учења 25

4. Комуникација, маркетинг и управљање заинтересованим странама 26

Дизајнирање, планирање и имплементација могућности за учење и образовање 27

Вођење, управљање и координација инфраструктуре за учење 29

Превођење/Локализација националних политика и имплементација на локалном нивоу 31

Наставни план и програм за одрасле – примери практичних радионица 32

1. Основна писменост и рачунање 32

2. Дигитална писменост 36

3. Финансијска писменост 39

4. Здравље и хигијена 42

5. Грађански ангажман 44

6. Еколошка свест 47

7. Предузетништво и управљање малим предузећима 49

8. Лични и каријерни развој 53

9. Образовање у области културе и наслеђа 56

10. Пројекти и учешће заједнице 58

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Увод

„Наставни план и програм за олакшавање учења у заједници“ отелотворује напредну образовну парадигму осмишљену да оснажи фасилитаторе и задовољи јединствене потребе учења одраслих у различитим заједницама. Овај наставни план и програм интрикативно преплиће иновативне методологије наставе, робустан оквир заснован на компетенцијама и свеобухватни алат за валидацију, постављајући нови стандард за професионални развој у области фацилитације учења у заједници. Он се суочава са преовлађујућим изазовима у образовању одраслих, посебно за оне у неповољном положају, са циљем да откључа врата доживотном учењу и грађанском ангажману.

У срцу овог наставног плана и програма је двоструки циљ: да усаврши и унапреди скуп вештина фасилитатора учења у заједници, чиме им се омогућава да ефикасније инспиришу, ангажују и подигну одрасле ученике, и да демократизују приступ образовању, обезбеђујући да су прилике за учење инклузивне и прилагођене специфичним потребама сваке заједнице . Овај документ не служи само као план за изврсност фасилитације, већ и као светионик наде за одрасле ученике који теже личном расту и побољшању заједнице.

У навигацији кроз овај свеобухватни водич, читаоци ће бити упознати са основним концептима обуке који су у основи наставног плана и програма, детаљним описима наставних планова и програма дизајнираних и за фасилитаторе и за одрасле ученике, заједно са прагматичним стратегијама за имплементацију и нијансираним методама за евалуацију. Документ детаљно описује суштинске компетенције које се захтевају од фасилитатора, осветљава пионирске наставне методологије и детаљно описује примену комплета алата за валидацију чији је циљ професионални развој, чиме се побољшава приступ образовању и подстиче култура целоживотног учења у заједницама.

Док улазите у странице које следе, открићете обиље знања и увида осмишљених да информишу, инспиришу и воде ваше путовање кроз замршени пејзаж олакшавања учења у заједници. Овај увод поставља сцену за дубоко урањање у наставни план и

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

програм који обећава не само да ће трансформисати праксу фасилитације, већ и обогатити животе одраслих ученика и, самим тим, њихових заједница.

Концепт обуке

Методолошки приступ

Наставни план и програм за олакшавање учења у заједници усваја методолошки приступ који је и холистички и усредсређен на ученика, обезбеђујући да потребе учења и контексти чланова заједнице буду на челу напора фасилитације. Овај приступ карактерише активно ангажовање, партиципативно учење и практична примена, омогућавајући фасилитаторима и ученицима да заједно стварају знања и решења која су директно применљива на јединствене изазове и могућности њихове заједнице.

Наставни план и програм наглашава оквир заснован на компетенцијама, фокусирајући се на развој специфичних области вештина и знања неопходних за ефикасно олакшавање учења у заједници. Ово укључује компетенције у идентификовању потреба за учењем у заједници, осмишљавању и имплементацији образовних програма, ангажовању са различитим члановима заједнице и евалуацији утицаја иницијатива за учење.

Образложење за дизајн курикулума

Образложење иза дизајна курикулума је укорењено у признавању трансформативне моћи образовања у развоју заједнице. Он признаје критичну улогу фасилитатора учења у заједници у премошћивању образовних празнина и неговању културе доживотног учења. Наставни план и програм је осмишљен тако да фасилитаторе опреми са неопходним алатима и увидима за навигацију кроз сложеност образовања одраслих, посебно у заједницама са недостатком услуга у којима су баријере за образовање најзаступљеније.

Овај наставни план и програм одговара растућој потреби за професионализованом радном снагом која учи у заједници способном да се прилагоди образовном окружењу које се брзо мења. Циљ му је да побољша квалитет и утицај програма учења у заједници тако што ће обуку фасилитатора утемељити у најбоље праксе, нове образовне теорије и практичне реалности ангажовања заједнице.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Интеграција комплета алата за валидацију компетенција

Кључна компонента наставног плана и програма је интеграција комплета алата за валидацију компетенција, дизајнираног да препозна и формализује вештине и знање које су фасилитатори стекли кроз формална и неформална искуства учења. Овај комплет алата пружа структурирани процес за процену компетенција у односу на утврђене стандарде, нудећи фасилитаторима пут до професионалног признања и напредовања у каријери.

Комплет алата служи као мост између теорије и праксе, омогућавајући фасилитаторима да размисле о својим искуствима учења, документују своје компетенције и идентификују области за даљи развој. Подржава циљ наставног плана и програма да се професионализује фасилитација учења у заједници тако што ће осигурати да су вештине фасилитатора валидиране и усклађене са индустријским стандардима.

Иновативни аспекти наставног плана и програма

Наставни план и програм уводи неколико иновативних елемената који имају за циљ побољшање искуства учења и исхода како за фасилитаторе тако и за чланове заједнице. Ово укључује коришћење дигиталних платформи за учење како би се проширио домет образовних програма, укључивање пројеката заснованих на заједници као основне стратегије учења и нагласак на инклузивним образовним праксама ради ангажовања маргинализованих ученика.

Штавише, наставни план и програм има флексибилан и модуларан дизајн, омогућавајући му да буде прилагођен специфичним потребама и контекстима различитих заједница. Ова прилагодљивост осигурава да наставни план и програм остане релевантан и ефикасан у различитим образовним окружењима, од урбаних центара до удаљених руралних подручја.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Наставни план и програм за фасилитаторе учења у заједници

Оквир компетенција и професионални стандарди

Наставни план и програм користи свеобухватан оквир компетенција, скројен за фасилитаторе учења у заједници, фокусирајући се на седам основних области компетенција:

1. Идентификовање потреба за учењем и развојем на нивоу заједнице: Оспособљава фасилитаторе вештинама за процену индивидуалних и колективних потреба за учењем, узимајући у обзир социо-економске и културне факторе јединствене за сваку заједницу.
2. Оснаживање заједнице да се укључи у учење и образовање: Фокусира се на развој стратегија за мотивисање и ангажовање чланова заједнице у активностима учења, неговање окружења које подржава и укључује.
3. Стварање и промовисање културе целоживотног учења: Обучава фасилитаторе да усађују културу континуираног учења у заједници, адресирањем препрека за учење и сарадњом са заинтересованим странама на промовисању могућности учења.
4. Комуникација, маркетинг и управљање заинтересованим странама: Концентрише се на ефикасну комуникацију и маркетинг програма учења, као и на управљање односима са разноликим спектром заинтересованих страна.
5. Дизајнирање, планирање и имплементација могућности за учење и образовање: Подучава фасилитаторе да дизајнирају и имплементирају релевантне и приступачне програме учења, користећи одговарајуће методологије и ресурсе.
6. Вођење, управљање и координација инфраструктуре за учење: Укључује стратешко вођство и координацију активности и ресурса учења, обезбеђујући ефикасна и утицајна искуства учења.
7. Превођење/Локализација националних политика и имплементација на локалном нивоу: Припрема фасилитаторе да прилагоде и имплементирају националне

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

образовне политике у свом локалном контексту, осигуравајући релевантност и усклађеност.

Исходи учења

Фацилитатори који заврше наставни план и програм ће показати стручност у:

- Спровођењу свеобухватне процене потреба и дијагностике заједнице.
- Дизајнирању и испоруци инклузивних и ангажованих програма учења.
- Ефикасном управљању и промовисању иницијатива за учење у заједници.
- Вођењу и координацији инфраструктуре и ресурса за учење.
- Прилагођавању и примени националних политика на локалне образовне контексте.

Модули и садржај обуке

Наставни план и програм укључује модуларне јединице обуке усклађене са областима компетенција, као што су:

- Технике процене потреба заједнице
- Стратегије за ангажовање заједнице и оснаживање
- Промоција целоживотног учења и ублажавање препрека
- Ефикасна комуникација и ангажовање заинтересованих страна
- Најбоље праксе за дизајн и имплементацију програма
- Лидерство и управљање ресурсима у учењу у заједници
- Превођење политике и локална имплементација

Практичне активности и методе оцењивања

Практичне активности омогућавају фасилитаторима да примене своје учење у контексту стварног света, укључујући:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Обављање интервјуа за процену потреба: Фасилитатори практикују ефикасне технике интервјуисања да идентификују индивидуалне потребе за учењем кроз лажне интервјуе са члановима заједнице, фокусирајући се на испитивање, активно слушање и изградњу односа.
- Радионица за прикупљање и анализу података: Фасилитатори уче да користе инструменте и алате за прикупљање и анализу података како би идентификовали потребе за учењем у заједници, радећи са скуповима узорака података како би вежбали технике анализе података.
- Препреке учешћу Браинсторминг сесија: Фасилитатори учествују у сесијама размишљања како би идентификовали изазове који утичу на учешће чланова заједнице у учењу и образовању, генеришући свеобухватне листе препрека и расправљајући о потенцијалним решењима.
- Радионица о акционом планирању у заједници: Фацилитатори сарађују са члановима заједнице како би развили акционе планове који промовишу ангажовање у учењу и образовању, идентификујући специфичне циљеве, стратегије и активности за решавање идентификованих препрека.

Ове практичне активности, заједно са различитим методама процене као што су извештаји о пројектима, повратне информације од колега и процене засноване на сценаријима, обезбеђују свеобухватну процену компетенција фасилитатора и спремности да позитивно утичу на своје заједнице.

За детаљне описе и методологије радионица осмишљених да унапреде вештине фасилитатора учења у заједници, погледајте одељак са анексима овог документа. Овде ћете открити детаљне анализе сваке радионице, прилагођене да покрију седам кључних области компетенције, заједно са њиховим циљевима, практичним активностима и стратегијама подучавања које су кључне за ефективну фасилитацију у различитим контекстима заједнице.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Наставни план и програм за одрасле ученике

Наставни план и програм за одрасле ученике

Наставни план и програм за одрасле ученике је направљен тако да одговори на сложене и различите потребе учења одраслих у неповољном положају, осигуравајући приступачност и релевантност за њихов животни контекст. Фокусира се на оснаживање ученика вештинама и знањима неопходним за лични развој, грађанско учешће и економску самодовољност.

Потребе за учењем одраслих у неповољном положају

Одрасли у неповољном положају често се суочавају са јединственим препрекама за учење, укључујући ограничен приступ традиционалним образовним ресурсима, финансијска ограничења и различите нивое претходног образовања. Наставни план и програм препознаје ове изазове, нудећи флексибилна и подржавајућа окружења за учење која подстичу учешће и ангажовање.

Области интервенције и примери радионица

Наставни план и програм обухвата десет кључних области интервенције, од којих је свака прилагођена да унапреди одређени аспект способности ученика:

Област интервенције	**Теме**	**Примери активности**
1. Основна писменост и рачунање	Вештине читања, писања и разумевања. Основне математичке вежбе везане за свакодневни живот	Вежбе читања и разумевања користећи локалне новине или једноставне књиге прича. Основне математичке вежбе везане за свакодневни живот, као што је израчунавање трошкова или мерење састојака за кување.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

2. Дигитална писменост	Увод у рачунаре и интернет. Е-пошта, онлајн истраживање и основни дигитални алати. Коришћење паметних телефона за комуникацију и приступ информацијама.	Увод у рачунарски хардвер и софтвер. Подешавање и коришћење налога е-поште. Безбедна навигација интернетом. Основне вештине обраде текста и табела.
3. Финансијска писменост	Буџетирање и управљање новцем. Разумевање штедње, зајмова и кредита.	Креирање узорака буџета и праћење трошкова. Разумевање каматних стопа и кредита. Симулирани пословни сценарији за учење финансијског одлучивања.
4. Здравље и хигијена	Основне здравствене и хигијенске праксе. Исхрана, санитарије и превенција болести. Приступ здравственим услугама.	Пракса личне хигијене и санитарне технике. Едукација о исхрани и планирање оброка. Обука прве помоћи и основне здравствене праксе.
5. Грађански ангажман	Разумевање структура и процеса локалне управе. Права и одговорности грађана.	Структура и функције локалне самоуправе. Лажни састанци савета за подучавање учешћа у доношењу одлука у заједници.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

	Како учествовати у развоју заједнице и доношењу одлука.	Организовање или учешће у пројектима унапређења заједнице.
6. Еколошка свест	Одрживост и праксе очувања. Локални еколошки изазови и решења. Промовисање еколошки прихватљивих пракси.	Идентификовање локалних еколошких проблема. Спровођење акција чишћења или садње дрвећа. Рециклирање и иницијативе за смањење отпада.
7. Предузетништво и управљање малим предузећима	Генерисање идеја и пословно планирање. Правни и регулаторни аспекти. Маркетинг и продаја. Финансијски менаџмент.	Радионице генерисања идеја: Подстакните учеснике да размишљају и развију пословне идеје које се односе на потребе и ресурсе њихове заједнице. Развој пословног плана: Помозите учесницима да направе једноставан пословни план за своје предузетничке идеје. Сесије гостујућих говорника: Позовите локалне предузетнике да поделе своја искуства и увиде. Игре пословне симулације: Користите игре пословне симулације да бисте научили

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

		вештине финансијског и оперативног управљања.
8. Лични развој и развој каријере	Идентификовање личних снага и интересовања. Планирање каријере и могућности развоја.	Идентификовање личних снага и интересовања кроз самопроцену. Сесије планирања каријере, укључујући израду животописа и припрему за интервју.
9. Образовање о култури и наслеђу	Чувати и славити локалну културу и традицију. Образовање о наслеђу ради промовисања осећаја идентитета и поноса.	Дељење локалних прича, традиције и историје. Радионице традиционалне уметности и заната. Прослављање културних фестивала и догађаја.
10. Пројекти и учешће заједнице	Заједничке иницијативе за развој заједнице. Подстакните учеснике да се активно ангажују са својим локалним заједницама, примене своје вештине и помогну у побољшању заједнице.	Планирање и извођење пројеката у заједници, као што је изградња игралишта или покретање врта у заједници. Колаборативне иницијативе као што су кампање подизања свести о здрављу или радионице спремности за катастрофе.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Активности и методологије обуке

Наставни план и програм користи различите активности обуке и методологије, обезбеђујући да учење буде интерактивно, практично и директно применљиво на животе ученика. Ови укључују:

- Партиципативне радионице које подстичу активно укључивање и искуствено учење.
- Групне дискусије и сарадничке пројекте који подстичу вршњачко учење и изградњу заједнице.
- Сесије за решавање проблема које се баве изазовима из стварног живота, промовишући критичко размишљање и иновације.
- Коришћење дигиталних алата и ресурса за побољшање учења и приступа информацијама.

Овај свеобухватни приступ осигурава да одрасли ученици стекну не само знања и вештине неопходне за лични и професионални развој, већ и самопоуздање да их ефикасно примењују у свом свакодневном животу и заједници.

За детаљне описе радионица и специфичне стратегије интервенције прилагођене потребама одраслих ученика, молимо погледајте одељак са анексима овог документа. Тамо ћете пронаћи свеобухватне нацрте сваке радионице, укључујући циљеве, активности и методологије дизајниране да побољшају искуство учења за одрасле особе у неповољном положају.

Комплет алата за валидацију

Преглед и сврха

Комплет алата за валидацију за фасилитаторе учења у заједници је дизајниран као свеобухватан систем за процену и валидацију компетенција фасилитатора у сектору учења у заједници. Он наглашава самопроцену, омогућавајући фасилитаторима да размисле о својим вештинама, знању и искуству како би идентификовали и предности и

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

области за побољшање. Овај процес рефлексије подстиче фасилитаторе да преузму одговорност за свој професионални развој, усклађујући свој раст са растућим потребама заједница којима служе.

Смернице за имплементацију

Имплементација комплета алата за валидацију је структурирани процес који укључује:

1. **Самооцењивање пре тестирања** : Фасилитатори на почетку процењују своје компетенције пре било какве формалне вежбе валидације, омогућавајући им да успоставе основну линију својих вештина и знања.
2. **Самопроцену након тестирања** : Након што прођу обуку или развојне активности, фасилитатори поново процењују своје компетенције како би идентификовали било каква побољшања или даља подручја за раст.
3. **Дубинске интервјуе** : Фасилитатори учествују у свеобухватним интервјуима како би разговарали о својим резултатима самооцењивања и пружили доказе о својим компетенцијама. Ови интервјуи могу укључивати практичне сценарије да покажу како би фасилитатори применили своје вештине у ситуацијама из стварног живота.

Комплет алата води фасилитаторе да се укључе у овај процес са искреношћу и интроспекцијом, обезбеђујући тачну самопроцену својих способности.

Интеграција у обуку и професионални развој

Приручник за валидацију је неприметно интегрисан у путеве обуке и професионалног развоја фасилитатора. Служи и као дијагностички алат за идентификацију потреба за почетном обуком и као инструмент за рефлексију за процену ефикасности текућих напора за професионални развој. Усклађивањем резултата самооцењивања са потребама заједнице за учењем, фасилитатори могу да прилагоде своје планове професионалног развоја како би се позабавили специфичним празнинама у вештинама, побољшавајући њихову способност да пруже висококвалитетна искуства учења.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Штавише, инкорпорација приручника у наставни план и програм обуке јача културу континуираног учења и усавршавања међу фасилитаторима, осигуравајући да остану прилагодљиви и да реагују на динамичну природу образовања у заједници.

Стратегија имплементације

Методе испоруке

Имплементација наставног плана и програма захтева вишеслојни приступ испоруци како би се прилагодиле различите преференције учења и логистичке потребе и фасилитатора и одраслих ученика. Овај приступ укључује:

1. **Личне радионице и сесије обуке** : Оне су неопходне за теме које захтевају практичну праксу или интеракцију лицем у лице. Организујте ове сесије на приступачним локацијама у заједници и обезбедите да буду заказане у погодно време како бисте максимално повећали учешће.
2. **Платформе и ресурси за учење на мрежи** : Користите дигиталне алате да бисте проширили домет наставног плана и програма. Ово може укључивати снимљене вебинаре, модуле за е-учење и интерактивне форуме за дискусију и подршку. Уверите се да је дигитални садржај приступачан и лак за употребу за појединце са различитим нивоима дигиталне писмености.
3. **Комбиновани приступи учењу** : Комбинујте методе лично и онлајн да бисте створили флексибилно и свеобухватно искуство учења. Овај приступ омогућава ученицима да се баве материјалима сопственим темпом, док и даље имају користи од директне интеракције са тренерима и вршњацима.

Смернице за тренере и фасилитаторе

Да би се обезбедило ефикасно спровођење наставног плана и програма, тренери и фасилитатори треба да се придржавају следећих смерница:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. **Разумети контекст заједнице** : Упознајте се са специфичним потребама заједнице, изазовима и културним нијансама да бисте прилагодили наставни план и програм у складу са тим.
2. **Укључити се у континуирано учење** : Будите у току са најновијим образовним методологијама и стратегијама развоја заједнице како бисте побољшали ефикасност ваше обуке.
3. **Нега инклузивног окружења** : Створите атмосферу за учење у којој се сви учесници осећају цењени, поштовани и оснажени да дају свој допринос.
4. **Коришћење технике активног учења** : Подстакните учешће кроз интерактивне активности, групне дискусије и вежбе решавања проблема.
5. **Обезбеђивање конструктивних повратних информација** : Понудите редовне, персонализоване повратне информације ученицима како бисте их водили у напредовању и развоју.

Ангажовање и ширење заједнице

Успешна имплементација такође зависи од активног ангажовања заједнице и ширења, што се може постићи кроз:

1. **Процену потреба заједнице** : Спроведите анкете, фокус групе и састанке заједнице да бисте разумели локалне потребе и прилагодили програме у складу са тим.
2. **Партнерства са локалним организацијама** : Сарађујте са центрима заједнице, невладиним организацијама и локалним предузећима како бисте искористили ресурсе, досегли ширу публику и побољшали релевантност програма.
3. **Маркетинг и комуникацију** : Користите различите канале комуникације, као што су локални радио, огласне табле заједнице, друштвени медији и усмено предање, да бисте промовисали могућности учења.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

4. **Механизме повратних информација** : Успоставите канале за учеснике да дају повратне информације о наставном плану и програму, омогућавајући континуирано побољшање и прилагођавање потребама заједнице.

5. **Представљање прича о успеху** : Истакните достигнућа и приче претходних учесника да бисте инспирисали нове ученике и демонстрирали опипљиве предности наставног плана и програма.

Имплементација ове стратегије захтева пажљиво планирање, флексибилност и стални дијалог са заинтересованим странама у заједници како би се осигурало да наставни план и програм задовољава растуће потребе фасилитатора учења у заједници и одраслих ученика.

Евалуација и процена утицаја

Оквир за праћење и евалуацију

Оквир за праћење и евалуацију је структуриран тако да пружи свеобухватно разумевање ефикасности курикулума и његовог утицаја на фасилитаторе и ученике. Оквир укључује:

1. **Развој плана евалуације** : Покрените процес праћења и евалуације тако што ћете развити детаљан план евалуације који наводи циљеве, индикаторе, методе прикупљања података и временске оквире евалуације. Овај план обезбеђује систематско праћење и процену спровођења програма и исхода.

2. **Прикупљање основних података** : Прикупите основне податке о знању, вештинама и ставовима фасилитатора и ученика пре интервенције. Ови подаци служе као референтна тачка за мерење промена и утицаја.

3. **Континуирано праћење** : Имплементирајте механизме континуираног праћења како бисте пратили напредак и идентификовали изазове током имплементације програма. Користите алате као што су евиденција о присуству учесника, обрасци за повратне информације о сесији и контролне листе за посматрање фасилитатора.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

4. **Средњорочну евалуацију** : Спроведите средњорочну евалуацију да бисте проценили почетни утицај програма и извршили неопходна прилагођавања наставног плана и програма и метода извођења.
5. **Евалуацију на крају програма** : На крају програма, извршите свеобухватну евалуацију да бисте проценили укупну ефикасност, исходе ученика и развој фасилитатора. Користите и квалитативне и квантитативне методе, као што су анкете, фокус групе, интервјуи и тестови пре и после.
6. **Лонгитудинално праћење** : Планирајте лонгитудинално праћење да бисте проценили одрживи утицај обуке на фасилитаторе и ученике, укључујући промене у пракси, утицај на заједницу и професионални развој.

Процена утицаја на фасилитаторе и ученике

Процена утицаја се фокусира на разумевање промена које се могу приписати наставном плану и програму:

1. **Развој фасилитатора** : Процените унапређење вештина и компетенција фасилитатора, њихову примену нових методологија и укупно побољшање квалитета фасилитације.
2. **Исходи ученика** : Процените стицање знања и вештина ученика, примену у стварним животним контекстима, побољшање личног и професионалног развоја и повећано ангажовање у активностима заједнице.
3. **Утицај на заједницу** : Измерите шири утицај обуке на заједницу, као што је повећан приступ образовању, побољшани пројекти у заједници и појачано учешће грађана.

Механизми повратних информација

Ефикасни механизми повратних информација су од виталног значаја за итеративно побољшање:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. **Непосредне повратне информације** : Искористите повратне информације од ученика и фасилитатора одмах након сесије да бисте решили све проблеме и прилагодили будуће сесије у складу са тим.
2. **Улаз заинтересованих страна** : Укључите заинтересоване стране у заједници, укључујући локалне лидере и организације, у пружању повратних информација о релевантности програма и утицају на заједницу.
3. **Онлајн платформе** : Креирајте онлајн формуларе за повратне информације и форуме за учеснике да поделе своја искуства, предлоге и сведочанства о утицају обуке.
4. **Сесије за размишљање** : Редовно заказујте сесије за размишљање са фасилитаторима како бисте разговарали о искуствима, изазовима и увидима стеченим применом наставног плана и програма.
5. **Увиди који се могу применити** : Осигурајте да се све прикупљене повратне информације анализирају и преведу у практичне увиде за унапређење наставног плана и програма и боље усклађивање са потребама заједнице.

Студије случаја и примери примене

Практична примена наставног плана и програма

Наставни план и програм за олакшавање учења у заједници нуди свестран оквир који локалне власти, невладине организације, пружаоци услуга образовања и други актери посвећени подстицању учења и развоја у заједници могу применити у различитим контекстима. Ево потенцијалних апликација:

1. **Иницијативе локалне самоуправе** : Општине и локалне самоуправе могу користити наставни план и програм за обуку фасилитатора заједнице који ће водити локалне иницијативе за учење, као што су кампање описмењавања, пројекти дигиталне инклузије или програми подизања свести о животној средини. Усклађивањем наставног плана и програма са локалним развојним плановима,

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

власти могу да одговоре на специфичне потребе заједнице, користећи локално знање и ресурсе.

2. **Пројекти развоја заједнице које предводе НВО** : НВО које раде на развоју заједнице могу усвојити наставни план и програм како би побољшали вештине свог особља на терену, омогућавајући им да спроводе образовне програме који оснажују групе у неповољном положају. Кроз циљану обуку, фасилитатори могу боље да мобилишу ресурсе заједнице, подрже угрожене популације и покрену друштвене промене.

3. **Програми информисања образовних институција** : Универзитети, колеџи и центри за стручну обуку могу интегрисати наставни план и програм у своје програме ширења и проширења, припремајући ученике и особље да допринесу напорима у образовању у заједници. Ова апликација не само да проширује учење изван традиционалних учионица, већ и јача везе између образовних институција и заједница којима служе.

4. **Пројекти корпоративне друштвене одговорности (КДО)** : предузећа могу усвојити наставни план и програм као део својих иницијатива за друштвено одговорно пословање, фокусирајући се на развој радне снаге, образовање заједнице или образовање о одрживости. Обуком запослених или локалних фасилитатора да испоручују образовне програме у заједници, компаније могу допринети изградњи локалних капацитета и оснаживању заједнице.

5. **Професионални развој за едукаторе** : Наставни план и програм може послужити као алат за професионални развој за наставнике, библиотекаре и друге едукаторе који желе да унапреде своје вештине ангажовања у заједници. Кроз наставни план и програм они могу научити иновативне приступе образовању одраслих, процени потреба заједнице и инклузивним наставним праксама.

Приче о успеху и најбоље праксе

Док су практичне примене наставног плана и програма огромне и разноврсне, његов успех зависи од неколико најбољих пракси:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Приступ усредсређен на заједницу** : Успешну примену наставног плана и програма карактерише дубоко разумевање контекста, потреба и тежњи заједнице. Овај приступ осигурава да су иницијативе за учење релевантне, приступачне и имају утицај.
- **Сарадничка партнерства** : Формирање партнерстава са локалним организацијама, заинтересованим странама и члановима заједнице побољшава имплементацију и одрживост наставног плана и програма. Ове сарадње доносе различите ресурсе, стручност и перспективе пројектима учења у заједници.
- **Прилагодљива и флексибилна имплементација** : Прилагођавање наставног плана и програма тако да одговара специфичним околностима и променљивим потребама сваке заједнице је кључно. Флексибилност метода испоруке, садржаја и распореда осигурава ширу доступност и ангажовање.
- **Континуирана евалуација и унапређење** : Редовно праћење, прикупљање повратних информација и процена утицаја омогућавају континуирано усавршавање наставног плана и програма и његову реализацију, осигуравајући да он остане ефикасан и одговара потребама заједнице.

Истражујући ове практичне примене и придржавајући се најбољих пракси, заинтересоване стране могу искористити наставни план и програм за олакшавање учења у заједници како би дале значајан допринос образовању и развоју заједнице.

Одрживост и скалабилност

Да бисте осигурали одрживост и скалабилност „Наставног плана и програма за олакшавање учења у заједници“, размотрите следеће стратегије:

Обезбеђивање дуговечности

- **Редовно прилагођавајте и ажурирајте** : Одржавајте наставни план и програм релевантним укључивањем сталних повратних информација, новонасталих

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

образовних трендова и потреба заједнице. Редовна ажурирања ће задржати његову ефикасност и применљивост.

- **Оснажите локалне фасилитаторе** : Уложите у обуку локалних фасилитатора који разумеју јединствени контекст заједнице. Изградња локалних капацитета осигурава да знање остане у заједници, подстичући дугорочну одрживост.
- **Створите јака партнерства** : Сарађујте са низом заинтересованих страна, укључујући локалне организације, образовне институције и владина тела. Ова партнерства могу пружити различите ресурсе и подршку неопходну за одржавање образовних иницијатива.
- **Обезбедите разноврсно финансирање** : Истражите различите изворе финансирања за подршку имплементацији и расту наставног плана и програма. Ово може укључивати грантове, партнерства са приватним сектором и напоре заједнице у прикупљању средстава.

Репликација и адаптација

- **Прилагодите се локалним потребама** : Искористите модуларни дизајн курикулума да бисте прилагодили садржај и методе испоруке тако да одговарају различитим културним и образовним контекстима. Ова флексибилност омогућава ефикасну репликацију у различитим поставкама.
- **Имплементирајте скалабилне моделе** : Развијте моделе испоруке који се могу прилагодити на основу обима имплементације, расположивих ресурса и специфичних потреба ученика. Размислите о мешавини личних, онлајн и хибридних формата да бисте максимално повећали досег и утицај.
- **Делите знање и ресурсе** : Документујте и делите најбоље праксе, изазове и приче о успеху. Креирање репозиторијума ресурса може помоћи другима који желе да имплементирају сличне иницијативе, подстичући заједницу праксе.
- **Проширите се кроз обуку тренера** : Имплементирајте модел Обука тренера да бисте проширили мрежу квалификованих фасилитатора. Овај приступ не само да

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

проширује домет наставног плана и програма, већ и појачава његов утицај оснажујући више едукатора да воде напоре учења у заједници.

Прихватањем ових стратегија, можете допринети одрживом и прилагодљивом екосистему учења који не само да задовољава тренутне потребе ваше заједнице, већ има и потенцијал да инспирише и информише шире образовне иницијативе.

Аннекси

Наставни план и програм за фасилитаторе учења у заједници – примери практичних радионица

1. Идентификовање потреба за учењем и развојем на нивоу заједнице

- **Назив радионице** : "Увид у заједницу: откривање потреба за учењем"
- **Циљеви** : Опремити фасилитаторе способношћу да идентификују и анализирају и индивидуалне и колективне потребе за учењем у различитим контекстима заједнице.
- **Садржај** : Концепти процене потреба, методологије за прикупљање података, разумевање социо-економских и културних утицаја на потребе учења.
- **Преглед активности** :
    - Интерактивне сесије о дизајнирању и спровођењу анкета и интервјуа.
    - Радионице анализе података користећи стварне сценарије заједнице.
    - Вежбе играња улога за интеракцију са члановима заједнице ради откривања имплицитних потреба.
- **Анализа методологије** :
    - Коришћење партиципативних метода за активно укључивање свих учесника.
    - Комбиновани приступ учењу који комбинује теоријске инпуте са практичним практичним вежбама.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Сесије вршњачког учења за размену увида и стратегија.

- **Ресурси и материјали** :
  - Алати за процену потреба, шаблони за прикупљање података, студије случаја у заједници.
  - Дигиталне платформе за дистрибуцију анкета и софтвер за анализу података.
- **Процена** : Презентације учесника о лажном пројекту процене потреба, повратним информацијама од колега и евалуацији фасилитатора на основу рубрике која укључује критеријуме као што су свеобухватност, аналитичке вештине и стратегије ангажовања.

2. Оснаживање заједнице да се укључи у учење и образовање

- **Назив радионице** : "Подстицање ангажовања заједнице у учење"
- **Циљеви** : Развити стратегије за мотивисање и укључивање чланова заједнице у активности учења, стварајући инклузивно и подржавајуће окружење.
- **Садржај** : Теорије ангажовања, стратегије мотивације заједнице, дизајнирање инклузивних активности учења.
- **Преглед активности** :
  - Израда плана ангажовања заједнице у малим групама.
  - Радионица о техникама приповедања и нарације за повезивање са члановима заједнице.
  - Симулација догађаја ангажовања заједнице.
- **Анализа методологије** :
  - Заједнички групни рад за подстицање креативности и заједничког учења.
  - Искуствено учење кроз симулације и игре улога.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Сесије рефлексије и повратних информација за консолидацију учења и планирање примене у стварном свету.

- **Ресурси и материјали** :
  - Студије случаја ангажовања заједнице, водичи за приповедање, контролне листе за планирање догађаја.
  - Дигитални алати за ангажовање (друштвени медији, форуми заједнице).
- **Процена** : Презентација планова ангажовања, евалуација вежби приповедања и повратне информације од вршњака и фасилитатора о ефикасности и инклузивности предложених активности.

3. Стварање и промовисање културе целоживотног учења

- **Назив радионице** : "Неговање екосистема целоживотног учења"
- **Циљеви** : Обучити фасилитаторе за неговање културе континуираног учења у заједницама, превазилажење препрека доживотном учењу.
- **Садржај** : Принципи доживотног учења, идентификација препрека и стратегије ублажавања, коришћење ресурса заједнице.
- **Преглед активности** :
  - Интерактивне сесије о принципима и предностима доживотног учења.
  - Групне дискусије о заједничким препрекама у учењу и стратегијама за ублажавање утицаја.
  - Вежба мапирања заједнице како би се идентификовали и искористили локални ресурси за целоживотно учење.
- **Анализа методологије** :
  - Коришћење студија случаја и сценарија из стварног живота за контекстуализацију учења.
  - Практичне активности као што је мапирање заједнице за примену концепата.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Групне дискусије и повратне информације од вршњака за побољшање заједничког учења.

- **Ресурси и материјали** :
  - Оквири за целоживотно учење, алати за анализу баријера, шаблони за мапирање заједнице.
  - Приступ подацима локалне заједнице и директоријумима ресурса.
- **Процена** : Развој и презентација плана промоције целоживотног учења, са повратним информацијама вршњака и фасилитатора који се фокусирају на иновативност, инклузивност и изводљивост.

4. Комуникација, маркетинг и управљање заинтересованим странама

- **Назив радионице** : "Ефикасан контакт: повезивање заједница и учења"
- **Циљеви** : Побољшати вештине у програмима учења о маркетингу и ефикасно управљати различитим односима са заинтересованим странама.
- **Садржај** : Комуникационе стратегије, маркетиншки алати за образовне програме, анализа заинтересованих страна и технике ангажовања.
- **Преглед активности** :
  - Радионица о изради свеобухватних комуникационих планова.
  - Практичне сесије израде маркетиншких материјала коришћењем различитих софтвера.
  - Вежбе играња улога за преговоре и партнерства заинтересованих страна.
- **Анализа методологије** :
  - Интерактивна предавања и сесије гостујућих предавача за теоријске увиде.
  - Практична, директна обука у дизајну маркетиншког материјала и симулацијама ангажовања заинтересованих страна.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Сесије колегијалне рецензије за конструктивне повратне информације о комуникационим плановима и маркетиншким материјалима.

- **Ресурси и материјали** :
  - Шаблони маркетиншке стратегије, оквири за анализу заинтересованих страна, софтвер за дизајн маркетиншких материјала.
  - Приступ платформама за дигитални маркетинг и комуникацију.
- **Процена** : Подношење комуникацијског и маркетиншког плана за хипотетички програм учења, укључујући стратегије ангажовања заинтересованих страна, са евалуацијама заснованим на јасноћи, креативности и стратешком размишљању.

Дизајнирање, планирање и имплементација могућности за учење и образовање

- **Назив радионице** : „Изградња дигиталних мостова: Дизајнирање инклузивних програма дигиталне писмености“
- **Циљеви** :
  - Опремити фасилитаторе вештинама да дизајнирају свеобухватне програме дигиталне писмености.
  - Омогућити фасилитаторима да идентификују и одговоре на потребе дигиталног учења одраслих у неповољном положају.
  - Омогућити фасилитаторима алате за креирање приступачног и занимљивог садржаја за дигиталну писменост.
- **Садржај** :
  - Разумевање потреба за дигиталном писменошћу у руралним заједницама.
  - Развој наставног плана и програма за дигиталну писменост, укључујући основне рачунарске вештине, интернет навигацију и безбедност на мрежи.
  - Инклузивне наставне стратегије за одрасле ученике са ограниченим дигиталним искуством.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Преглед активности** :
    - **Радионица за анализу потреба** : Учесници спроводе истраживање како би разумели потребе своје циљне публике за дигиталном писменошћу, користећи анкете и интервјуе у заједници.
    - **Сесија развоја наставног плана и програма** : Фасилитатори сарађују како би креирали детаљан наставни план и програм дигиталне писмености, који укључује теорију и директну праксу.
    - **Вежба идентификације ресурса** : Групе идентификују и процењују различите наставне материјале и дигиталне алате погодне за учење одраслих, обезбеђујући релевантност и приступачност.
- **Анализа методологије** :
    - **Колаборативно учење** : Коришћење групног рада и повратних информација од вршњака за развој и усавршавање компоненти наставног плана и програма.
    - **Искуствено учење** : Практично вежбање са дигиталним алатима и софтвером који ће се користити у програмима учења, повећавајући самопоуздање и компетенцију фасилитатора.
    - **Истраживање засновано на заједници** : Ангажовање са заједницом како би се програм прилагодио њиховим специфичним потребама, користећи методе партиципативног истраживања.
- **Ресурси и материјали** :
    - Уџбеници дигиталне писмености и онлајн туторијали.
    - Рачунари и приступ интернету за практичне сесије.
    - Шаблони и водичи за развој курикулума и процену потреба.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Процена** :
    - **Повратне информације учесника** : Прикупљање повратних информација од учесника програма како би се проценила ефикасност и доступност програма дигиталне писмености.
    - **Процена исхода учења** : Процена напретка ученика кроз тестове пре и после, практичне вежбе и рад на пројекту.
    - **Евалуација програма** : Анализа евиденције о присуству и ангажовању учесника да би се проценио укупан успех програма и идентификовала подручја за побољшање.

Вођење, управљање и координација инфраструктуре за учење

- **Назив радионице** : „Навигација кормилом: Лидерство и координација у учењу у заједници“
- **Циљеви** : Побољшати вештине вођења, управљања и координације фасилитатора како би ефикасно надгледали инфраструктуру за учење и напоре у сарадњи на локалном нивоу.
- **Садржај** :
    - Принципи и стилови руковођења прилагођени контексту учења у заједници.
    - Стратегије за ефикасно управљање ресурсима, укључујући буџетирање и алокацију.
    - Технике надзора и подршке особљу и волонтерима.
    - Модели сарадње са партнерима и заинтересованим странама.
- **Преглед активности** :
    - Процена стила руковођења за идентификацију личних профила лидерства.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Симулације алокације ресурса које се баве сценаријима учења у стварном свету.
- Вежбе играња улога фокусиране на надзор особља и волонтера.
- Студије случаја о успешним напорима координације учења у заједници.

- **Анализа методологије** :
  - Комбинација инструкцијских сесија, интерактивних играња улога и групних дискусија.
  - Коришћење мултимедијалних и стварних студија случаја за дубље ангажовање.
  - Пеер-то-пеер сесије учења за размену искустава и најбољих пракси.
- **Ресурси и материјали** :
  - Приручници за руковођење и управљање прилагођени учењу у заједници.
  - Дигитални алати за управљање ресурсима и координацију.
  - Приступ мрежи стручњака за учење у заједници за размену знања.
- **Процена** :
  - Презентација плана координације за хипотетички пројекат учења у заједници.
  - Вршњачке процене вежби играња улога које се фокусирају на решавање сукоба и мотивацију тима.
  - Рефлективни часописи који документују примену принципа лидерства у практичним сценаријима.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Назив радионице** : „Локализација учења: прилагођавање националних политика контексту заједнице“
- **Циљеви** : Опремити фасилитаторе вештинама за тумачење, прилагођавање и спровођење политика учења националне заједнице у њиховим локалним контекстима, обезбеђујући релевантност и усклађеност.
- **Садржај** :
  - Преглед националних и европских образовних политика и законодавства.
  - Технике анализе динамике локалне заједнице и образовних потреба.
  - Стратегије за прилагођавање и локализацију политике.
  - Методе ангажовања и комуникације са локалним властима и заинтересованим странама.
- **Преглед активности** :
  - Радионице о анализи и тумачењу националних политика и прописа.
  - Групне вежбе у прилагођавању политика за решавање специфичних сценарија локалне заједнице.
  - Симулација ангажовања заинтересованих страна и напора за заговарање политике.
  - Израда локализованих планова имплементације политике.
- **Анализа методологије** :
  - Сесије заједничког учења за анализу и прилагођавање политике.
  - Учење засновано на сценарију за примену теоријског знања у практичним контекстима.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Мапирање заинтересованих страна и играње улога ангажованости.

- **Ресурси и материјали** :
  - Свеобухватни водичи о националним образовним политикама и оквирима учења у заједници.
  - Студије случаја успешних покушаја локализације политике.
  - Шаблони и алати за анализу политике, прилагођавање и планирање имплементације.

- **Процена** :
  - Презентација локалног плана прилагођавања политике, укључујући стратегије имплементације и приступе ангажовању заинтересованих страна.
  - Писана анализа националне политике и њеног потенцијалног утицаја на локалну заједницу, предлагање прилагођавања за локални значај.
  - Повратне информације од вршњака и фасилитатора о стратегијама ангажовања и заступања демонстриране у вежбама играња улога.

Наставни план и програм за одрасле – примери практичних радионица

1. Основна писменост и рачунање

Назив радионице: „Основе писмености и рачунања: откључавање вашег потенцијала за учење“

Структура радионице:

Трајање: 1 недеља (5 дана)

Дан 1: Изградња вештина писмености

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.

2. **Азбука и фоника (1 сат)**
    - Увод у абецеду, звукове слова и фонику.
    - Интерактивне вежбе и игре за јачање учења.
3. **Прочитано са разумевањем (1 сат)**
    - Стратегије за побољшање разумевања прочитаног.
    - Групне вежбе читања са дискусијом.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Правопис и речник (1 сат)**

- Основна правописна правила и проширење речника.
- Правописне и творничке вежбе.

5. **Вежба писања (1 сат)**
    - Увод у структуру реченице и писање пасуса.
    - Вођене вежбе писања.

Дан 2: Напредне вештине писмености

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Читање за информације (1 сат)**

- Разумевање информативних текстова.
- Читање новина, брошура и локалних информација.

7. **Креативно писање (1 сат)**
    - Подстицање креативног изражавања кроз писање прича и личних наратива.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Јавни говор и комуникација (1,5 сати)**

- Изградња вештина усмене комуникације.
- Вежбе јавног говора и приповедања.

Дан 3: Вештине рачунања

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 9. **Увод у бројеве (1 сат)**

- Учење бројева, бројање и препознавање бројева.
- Основне математичке операције (сабирање и одузимање).

10. **Практична примена (1 сат)**

- Коришћење бројева у свакодневном животу: мерење, израчунавање трошкова и казивање времена.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 11. **Решавање проблема (1,5 сати)** - Основне технике решавања проблема. - Сценарији решавања проблема из стварног живота.

Дан 4: Напредне вештине рачунања

Јутарња сесија: 9:00 – 12:00 12. **Увод у множење и дељење (1 сат)** – Учење множења и дељења. - Практичне вежбе помоћу множења и дељења.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 13. **Разумевање разломака (1,5 сати)** - Увод у разломке и њихове примене у стварном животу.

Дан 5: Преглед и матура

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 14. **Преглед кључних концепата (2 сата)** - Прегледајте шта су учесници научили и осигурајте разумевање.

15. **Свечана додела диплома (1 сат)**

- Доделите сертификате о завршетку и прославите постигнућа учесника.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на побољшање писмености и математичких вештина и укључује следеће кључне теме:

Писменост:

- Абецеда, фоника и разумевање прочитаног.
- Правопис, речник и вештине писања.
- Читање за информације и креативно писање.
- Јавни говор и комуникација.

Нумерација:

- Увод у бројеве и основне математичке операције.
- Практичне примене математике у свакодневном животу.
- Технике решавања проблема.
- Напредне вештине математике, укључујући множење, дељење и разломке.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у интерактивне активности и дискусије.
- **Групне вежбе:** Подстакните заједничко учење кроз групне вежбе читања, писања и математике.
- **Директна пракса:** Наведите практичне примере и сценарије за примену у стварном животу .
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су графикони, флеш картице и реквизити да бисте помогли у учењу.
- **Редовно оцењивање:** Спроведите квизове и вежбе за мерење напретка.
- **Подржавајуће окружење:** Створите безбедну и подстицајну атмосферу за учење у којој се учесници осећају пријатно да постављају питања и праве грешке.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Циљ ове радионице је да се учесници оспособе са основним вештинама писмености и математике како би се побољшао њихов општи квалитет живота, повећало њихово самопоуздање и отворила врата даљем образовању и могућностима за посао.

2. Дигитална писменост

Назив радионице: „Дигитална писменост: Кретање дигиталним светом са самопоуздањем“

Структура радионице:

Трајање: 3 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Увод у дигиталне основе

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Разумевање дигиталне писмености (1 сат)**
    - Дефинисање дигиталне писмености и њеног значаја у савременом свету.
    - Поделите примере из стварног света о томе како дигиталне вештине могу да побољшају свакодневни живот.
3. **Упознавање рачунара (1 сат)**
    - Увод у рачунарски хардвер и софтвер.
    - Објашњавање основне рачунарске терминологије.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Вештине миша и тастатуре (1 сат)**

- Практичне вежбе за развој знања миша и тастатуре.
- Вежбе куцања и кретања по рачунару.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

5. **Основе интернета и е-поште (1 сат)**
    - Увод у интернет, веб претраживаче и е-пошту.
    - Подешавање и коришћење налога е-поште.

Дан 2: Кретање у онлајн свет

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Онлајн претрага и истраживање (1,5 сати)**

- Ефикасно коришћење претраживача.
- Процена онлајн извора и спровођење онлајн истраживања.

7. **Вежбе безбедног интернета (1 сат)**
    - Сигурност на мрежи, приватност и избегавање превара.
    - Препознавање и реаговање на онлајн претње.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Онлајн комуникација (1 сат)**

- Коришћење друштвених медија, апликација за ћаскање и видео конференција.
- Етикета за онлајн комуникацију.

Дан 3: Изнад основа

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 9. **Креирање и уређивање докумената (1,5 сати)**

- Увод у софтвер за обраду текста.
- Практично креирање и уређивање докумената.

10. **Управљање датотекама (1 сат)**
    - Организовање и управљање датотекама и фасциклама.
    - Лоцирање и приступ сачуваним датотекама.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Поподневна сесија: 13:00 – 16:30 11. **Онлине услуге и ресурси (1,5 сати)** – Увод у онлајн услуге као што су е-управа, е-учење и е-трговина. - Кретање онлајн ресурсима за лични развој и удобност.

12. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирање кључних концепта и учења.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на развој вештина дигиталне писмености и укључује следеће кључне теме:

- Увод у вештине рачунара, миша и тастатуре.
- Основе интернета, е-поште и безбедности на мрежи.
- Технике претраживања и истраживања на мрежи.
- Онлине комуникација и бонтон на друштвеним мрежама.
- Креирање и уређивање докумената.
- Управљање фајловима и организација.
- Приступ онлајн услугама и ресурсима за лични развој.

Методе испоруке:

- **Директна пракса:** Омогућите учесницима рачунаре за практично учење.
- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у практичне вежбе и дискусије.
- **Визуелна помагала:** Користите дељење екрана, презентације и визуелна помагала да бисте побољшали разумевање.
- **Редовно оцењивање:** Спроведите практичне вежбе за мерење напретка.
- **Вежбање на мрежи:** Подстакните учеснике да вежбају оно што су научили у контролисаном онлајн окружењу.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Повратне информације и подршка:** Понудите сталну подршку и одговорите на појединачна питања и недоумице.

Циљ ове радионице је да се учесници оспособе са основним вештинама дигиталне писмености неопходним за навигацију у дигиталном свету са самопоуздањем, приступ онлајн ресурсима и побољшање њиховог укупног квалитета живота у руралним областима.

3. Финансијска писменост

Назив радионице: „Савладавање финансија: буџетирање и финансијска писменост за рурални живот“

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Изградња темеља финансијске писмености

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Разумевање финансијске писмености (1 сат)**
    - Дефинисати финансијску писменост и њен значај.
    - Поделите утицај финансијске писмености на личне и породичне финансије.
3. **Основе буџетирања (1 сат)**
    - Увод у буџетирање: шта је то и зашто је важно.
    - Објасните процес буџетирања корак по корак.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 – 16:30 4. **Постављање финансијских циљева (1 сат)**

- Важност постављања јасних финансијских циљева.
- Вежбе за постављање циљева и дискусије.

5. **Гост говорник (1 сат)**
    - Позивање финансијског стручњака или локалног финансијског успеха да подели увиде и практичне савете.

Дан 2: Практично планирање буџета и управљање новцем

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Креирање вашег буџета (1,5 сати)**

- Практичне вежбе буџетирања користећи примере из стварног живота.
- Балансирање прихода и расхода.

7. **Штедња и улагање (1 сат)**
    - Увод у штедне рачуне, опције улагања и сложену камату.
    - Стратегије за уштеду и повећање новца.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Управљање дугом (1 сат)**

- Разумевање различитих врста дуга и утицаја дуга на финансијско благостање.
- Стратегије за управљање и смањење дуга.

9. **Заштитите своје финансије (1 сат)**
    - Основи осигурања и фондова за ванредне ситуације.
    - Припрема за хитне финансијске ситуације.

10. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на побољшање финансијске писмености учесника и укључује следеће кључне теме:

- Разумевање финансијске писмености и њеног утицаја.
- Процес буџетирања и постављање финансијских циљева.
- Практично креирање буџета и балансирање прихода и расхода.
- Штедња, улагање и моћ комбиновања камата.
- Стратегије управљања дугом.
- Припрема за хитне финансијске ситуације и заштита својих финансија.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије и практичне вежбе.
- **Групне активности:** Подстицати заједничко учење кроз вежбе буџетирања и штедње.
- **Гостујући говорници:** Позовите финансијске стручњаке или локалне финансијске приче о успеху да пруже увид у стварни свет.
- **Директна пракса:** Пружите практичне примере и вежбе за планирање буџета, штедњу и управљање дугом.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су дијаграми, графикони и предлошци буџета да бисте помогли у учењу.
- **Редовно оцењивање:** Спроведите квизове и практичне вежбе за мерење напретка.

Циљ ове радионице је оснажити учеснике знањем и вештинама потребним за ефикасно управљање својим финансијама, доношење финансијских одлука на основу информисаности и рад на постизању својих финансијских циљева у руралном контексту.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

4. Здравље и хигијена

Назив радионице: "Здравље и хигијена: Оснаживање руралних заједница"

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Лично здравље и хигијена

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Разумевање личне хигијене (1 сат)**
    - Значај личне хигијене за опште здравље.
    - Разговарајте о уобичајеним хигијенским праксама.
3. **Прање руку и превенција болести (1 сат)**
    - Правилне технике прања руку.
    - Како прање руку може спречити ширење болести.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Нутриционисање и здрава исхрана (1,5 сати)**

- Важност уравнотежене исхране.
- Практични савети за приступачне и хранљиве оброке.

5. **Физичка активност и здравље (1 сат)**
    - Предности физичке активности и вежбања.
    - Једноставне вежбе и истезања за свакодневну рутину.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Дан 2: Здравље и хигијена заједнице

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Хигијена животне средине (1,5 сати)**

- Како одржавати чисту и здраву животну средину.
- Одлагање отпада и санитарне праксе.

7. **Приступ здравственим услугама (1 сат)**
    - Информације о локалним здравственим услугама и ресурсима.
    - Како приступити здравственој заштити када је то потребно.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Превенција уобичајених болести (1,5 сати)**

- Информације о уобичајеним сеоским болестима и како их спречити.
- Разумевање симптома и тражење медицинске помоћи када је то потребно.

9. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на промовисање личног здравља и хигијене, као и на решавање здравствених проблема заједнице. Кључне теме укључују:

- Личну хигијену и превенцију болести.
- Технике прања руку.
- Исхрану и здраве навике у исхрани.
- Физичку активност и здравље.
- Хигијену животне средине и одлагање отпада.
- Приступ здравственим услугама.
- Превенцију уобичајених болести и препознавање симптома.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије и практичне вежбе.
- **Директна пракса:** Пружите практичне демонстрације прања руку, здравог кувања и вежбања.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су дијаграми, графикони и слике да бисте побољшали разумевање.
- **Играње улога:** Вежбајте ситуације за превенцију болести и приступ здравственој заштити.
- **Гостујући говорници:** Позовите локалне здравствене раднике да поделе увиде.
- **Редовно оцењивање:** Спроведите квизове и практичне вежбе за мерење напретка.

Циљ ове радионице је оснаживање учесника са знањима и вештинама потребним за унапређење личног здравља и хигијене, превенцију уобичајених болести и допринос здравијој и хигијенскијој заједници у руралним срединама.

5. Грађански ангажман

Назив радионице: „Оснаживање руралних гласова: грађански ангажман за јаче заједнице“

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Разумевање грађанског ангажовања

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

2. **Шта је грађански ангажман? (1 сат)**
    - Дефинисати грађански ангажман и његов значај у руралним заједницама.
    - Поделите примере успешних иницијатива грађанског ангажовања.
3. **Структура локалне самоуправе (1 сат)**
    - Разумевање структуре локалне управе и процеса доношења одлука.
    - Улоге и одговорности локалних изабраних званичника.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Ваша права и одговорности (1,5 сати)**

- Едуковати учеснике о њиховим правима као грађана.
- Разговарајте о грађанским одговорностима и етичком понашању.

5. **Ефикасна комуникација и заступање (1 сат)**
    - Важност јасне и ефикасне комуникације у грађанском ангажману.
    - Стратегије заступања за промовисање питања заједнице.

Дан 2: Постати активан грађанин

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Решавање проблема у заједници (1,5 сати)**

- Како идентификовати проблеме заједнице и размишљати о решењима.
- Групне активности за решавање локалних изазова.

7. **Организовање заједнице (1 сат)**
    - Технике за изградњу и мобилизацију групе у заједници.
    - Студије случаја успешних напора организовања заједнице.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Учешће у локалној самоуправи (1,5 сати)**

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Како присуствовати локалним састанцима, јавним расправама и градским већницама.
- Припрема да се изрази забринутост и дају сугестије локалним званичницима.

9. **Пројекти и иницијативе заједнице (1 сат)**
    - Организовање или учешће у пројектима заједнице за позитивне промене.
    - Како сарађивати са локалном управом и невладиним организацијама за развој заједнице.
10. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на оснаживање учесника знањем и вештинама везаним за грађански ангажман, укључујући:

- Разумевање грађанског ангажмана и његовог значаја.
- Познавање структура и функција локалне управе.
- Права и одговорности грађана.
- Ефикасне стратегије комуникације и заступања.
- Решавање и организовање проблема заједнице.
- Учешће у пројектима локалне самоуправе и заједнице.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије, групне активности и вежбе играња улога.
- **Гостујући говорници:** Позовите званичнике локалне владе и лидере заједнице да поделе увиде и приче о успеху.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су дијаграми, графикони и слике да бисте побољшали разумевање.
- **Студије случаја:** Анализирајте студије случаја из стварног света успешних напора грађанског ангажовања.
- **Редовно оцењивање:** Водите дискусије и групне вежбе за мерење напретка.

Циљ ове радионице је да оснажи учеснике да постану активни и информисани грађани, способни да допринесу позитивним променама у својим руралним заједницама кроз грађански ангажман и активно учешће у процесима локалне самоуправе.

6. Еколошка свест

Назив радионице: „Рурална одрживост: Подстицање еколошке свести“

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Разумевање еколошке свести

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
   - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Зашто је еколошка свест важна (1 сат)**
   - Дефинисати еколошку свест и њен значај за руралне заједнице.
   - Разговарајте о утицају људских активности на животну средину.
3. **Локални еколошки изазови (1 сат)**
   - Идентификујте и разговарајте о специфичним еколошким изазовима са којима се суочава локална заједница.
   - Поделите студије случаја успешних еколошких иницијатива.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Очување и одрживост (1,5 сати)**

- Увод у праксе очувања и одрживости.
- Стратегије за одрживи живот и управљање ресурсима.

5. **Управљање отпадом и рециклажа (1 сат)**
    - Технике за правилно одлагање и рециклажу отпада.
    - Групне активности на смањењу отпада и рециклажи.

Дан 2: Практична акција заштите животне средине

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Биодиверзитет и екосистеми (1,5 сати)**

- Разумевање локалног биодиверзитета и екосистема.
- Истраживање значаја очувања природних станишта.

7. **Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије (1 сат)**
    - Увод у очување енергије и обновљиве изворе енергије.
    - Практични савети за енергетски ефикасан живот.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Пројекти заштите животне средине у заједници (1,5 сати)**

- Организовање и учешће у еколошким пројектима заједнице.
- Заједничке иницијативе за локално унапређење животне средине.

9. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на развијање еколошке свести учесника и укључује следеће кључне теме:

- Значај еколошке свести.
- Идентификовање локалних еколошких изазова.
- Очување, одрживост и управљање отпадом.
- Биодиверзитет, екосистеми и очување природних станишта.
- Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије.
- Пројекти заштите животне средине у заједници.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије, групне активности и теренске посете.
- **Гостујући говорници:** Позовите локалне стручњаке за животну средину и конзерваторе да поделе увиде.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су дијаграми, графикони и слике да бисте побољшали разумевање.
- **Студије случаја:** Анализирајте успешне еколошке иницијативе и пројекте.
- **Редовно оцењивање:** Водите дискусије и групне вежбе за мерење напретка.

Циљ ове радионице је да оснажи учеснике са знањем и практичним вештинама потребним за унапређење њихове еколошке свести и активно учешће у локалним еколошким иницијативама, промовишући одрживост и управљање животном средином у руралним областима.

7. Предузетништво и управљање малим предузећима

Назив радионице: „Рурално предузетништво: неговање локалних пословних идеја“

Структура радионице:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Изградња предузетничког начина размишљања

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, поставите тон радионице и представите фасцилитаторе.
2. **Разумевање предузетништва (1 сат)**
    - Дефинисати предузетништво и његову улогу у руралном развоју.
    - Поделите успешне приче локалних предузетника.
3. **Препознавање своје страсти и вештина (30 минута)**
    - Активности самопроцене за идентификацију личних снага и интересовања.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 – 16:30 4. **Генерисање идеја (1 сат)**

- Вежбе размишљања и размене идеја.
- Идентификовање потенцијалних пословних прилика у локалном подручју.

5. **Истраживање тржишта (1 сат)**
    - Увод у истраживање тржишта и његов значај.
    - Спровођење једноставних анкета и интервјуа унутар заједнице.
6. **Гост говорник (1 сат)**
    - Позивање локалног предузетника да подели своје путовање и увиде.

Дан 2: Покретање и управљање вашим пословањем

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 7. **Пословно планирање (1,5 сат)**

- Основе пословног плана: резиме, анализа тржишта, финансијске пројекције.
- Практични групни рад за креирање једноставног пословног плана.

8. **Правна и регулаторна разматрања (30 минута)**
    - Разумевање локалних пословних прописа и дозвола.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 9. **Финансирање вашег пословања (1 сат)**

- Упознавање са различитим изворима финансирања, укључујући личну штедњу, зајмове, грантове и локалне програме подршке.

10. **Маркетинг и продаја (1 сат)**
    - Маркетиншке стратегије за рурална предузећа.
    - Технике продаје и управљање односима са купцима.

11. **Оперативни и финансијски менаџмент (1 сат)**
    - Управљање свакодневним операцијама и праћење финансија.
    - Савети за економично управљање.

12. **Представљање ваше пословне идеје (30 минута)**
    - Припрема и изношење кратке пословне презентације.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на пружање практичних знања и вештина будућим предузетницима у руралним подручјима. Укључује следеће кључне теме:

- Предузетнички начин размишљања и мотивација.
- Генерисање идеја и идентификовање локалних могућности.
- Истраживање тржишта и разумевање потреба купаца.
- Пословно планирање и финансијске пројекције.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Правна и регулаторна разматрања.
- Опције финансирања и извори финансирања.
- Маркетинг и продајне стратегије.
- Оперативно и финансијско управљање.
- Вештине ефикасне комуникације и рекламирања.

Методе испоруке:

- **Интерактивне дискусије:** Укључите учеснике у отворене дискусије и сесије питања и одговора.
- **Групне активности:** Подстакните практичне активности, као што су сесије размишљања, истраживање тржишта и развој пословног плана.
- **Гостујући говорници:** Позовите локалне предузетнике да поделе своја искуства и увиде.
- **Играње улога:** Вежбајте продају и интеракцију са купцима кроз вежбе играња улога.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су слајдови, графикони и дијаграми да бисте побољшали разумевање.
- **Повратне информације и размишљање:** Редовно тражите повратне информације од учесника да бисте прилагодили радионицу њиховим потребама и дали време за размишљање о ономе што су научили.

Циљ ове радионице је оснажити учеснике знањем и самопоуздањем да започну и воде сопствени бизнис, доприносећи локалном економском развоју и самоодрживости. Важно је створити окружење за учење које подржава и охрабрује, препознајући да учесници могу имати различите нивое образовања и искуства.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

8. Лични развој и развој каријере

Назив радионице: „Откључавање потенцијала: развој личности и каријере у руралним заједницама“

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Лични развој и самоистраживање

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Самоистраживање и постављање циљева (1 сат)**
    - Идентификовање личних снага, вредности и циљева.
    - Постављање јасних и остваривих краткорочних и дугорочних циљева.
3. **Изградња самопоуздања и отпорности (1 сат)**
    - Технике за изградњу самопоуздања и превазилажење изазова.
    - Интерактивне вежбе за лични раст.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 – 16:30 4. **Ефикасна комуникација и интерперсоналне вештине (1,5 сати)**

- Развијање ефикасних комуникацијских вештина и активног слушања.
- Изградња и одржавање позитивних односа.

5. **Управљање стресом и благостање (1 сат)**

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Стратегије за управљање стресом и одржавање менталног и емоционалног благостања.
- Практичне технике за свакодневни живот.

Дан 2: Развој каријере и оснаживање

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Истраживање путева каријере (1,5 сати)**

- Идентификовање личних интересовања, вештина и потенцијалних каријера.
- Дељење прича о успеху у каријери од сеоских професионалаца.

7. **Изградња резимеа и тражење посла (1 сат)**
    - Креирање ефективних животописа и пропратних писама.
    - Стратегије за тражење посла, укључујући онлајн и локалне ресурсе.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Вештине интервјуа и професионализам (1,5 сати)**

- Припрема за разговоре за посао и изградња професионалног имиџа.
- Лажни интервјуи и вежбе играња улога.

9. **Постављање циљева у каријери и акционих планова (1 сат)**
    - Дефинисање краткорочних и дугорочних циљева каријере.
    - Израда акционих планова за развој каријере.

10. **Преглед и дипломирање (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на лични развој и развој каријере, укључујући следеће кључне теме:

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Самоистраживање и постављање циљева.
- Изградња самопоуздања и отпорности.
- Ефикасна комуникација и међуљудске вештине.
- Управљање стресом и благостање.
- Истраживање путева каријере и интересовања.
- Изградња резимеа и тражење посла.
- Вештине интервјуисања и професионализам.
- Постављање циљева у каријери и акционих планова.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије, групне активности и вежбе играња улога.
- **Гостујући говорници:** Позовите локалне професионалце и стручњаке за развој каријере да поделе увиде.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су шаблони за планирање каријере, ресурси за тражење посла и приче о успеху.
- **Играње улога:** Вежбајте ефикасну комуникацију, вештине интервјуисања и професионализам.
- **Практичне активности:** Подстакните учеснике да креирају биографије, пропратна писма и акционе планове за каријеру.
- **Редовно оцењивање:** Водите дискусије и вежбе постављања циљева за мерење напретка.

Циљ ове радионице је оснажити учеснике знањем и практичним вештинама потребним за унапређење личног развоја, изградњу самопоуздања, побољшање комуникације и остваривање смислених каријерних путева, што на крају доводи до побољшања њиховог укупног квалитета живота у руралним подручјима.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

9. Образовање о култури и наслеђу

Назив радионице: „Очувајмо наше корене: образовање о култури и наслеђу за обогаћивање села“

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Разумевање образовања о култури и наслеђу

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**
    - Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.
2. **Зашто су култура и наслеђе важни (1 сат)**
    - Дефинисати образовање из области културе и наслеђа и његов значај у очувању сеоске традиције.
    - Делите примере очувања културе и наслеђа.
3. **Истраживање локалног наслеђа (1 сат)**
    - Идентификовање и дискусија о локалним културним традицијама, ритуалима и историјским локалитетима.
    - Дељење личних прича и искустава везаних за културно наслеђе.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Традиционална уметност и занати (1,5 сати)**

- Практичне активности у традиционалној уметности и занатима као што су грнчарија, ткање или народна музика.
- Стварање културних артефаката.

5. **Традиционална храна и кухиња (1 сат)**

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Учење о локалним традиционалним рецептима и техникама кувања.
- Заједничко припремање и уживање у традиционалним јелима.

Дан 2: Промовисање и очување културног наслеђа

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Приповедање и усмена историја (1,5 сати)**

- Значај приповедања и усмене историје у очувању културног наслеђа.
- Дељење и снимање личних прича или прича заједнице.

7. **Културни фестивали и догађаји (1 сат)**
    - Расправа и планирање локалних културних фестивала, догађаја и прослава у заједници.
    - Како организовати и промовисати културна окупљања.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 8. **Документација и архивирање (1,5 сати)**

- Како документовати, архивирати и делити информације о културном наслеђу.
- Изградња складишта локалног наслеђа.

9. **Преглед и матура (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на очување и промоцију образовања из области културе и наслеђа, укључујући следеће кључне теме:

- Значај културног и баштинског образовања.
- Препознавање и прослављање локалних културних традиција.
- Практичне активности у традиционалној уметности, занатима и кухињи.
- Приповедање и усмена историја.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Планирање културних фестивала и догађаја.
- Документација, архивирање и изградња репозиторија локалне баштине.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије, практичне активности и групно приповедање.
- **Гостујући говорници:** Позовите локалне културне стручњаке и старешине да поделе увиде и приче.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су фотографије, артефакти и културни прикази да бисте побољшали разумевање.
- **Практичне активности:** Подстакните активно учешће у традиционалној уметности и занатима, кувању и приповедању прича.
- **Пракса архивирања:** Обезбедите алате и ресурсе за документовање и архивирање културног наслеђа.

Циљ ове радионице је оснажити учеснике знањем и практичним вештинама потребним за очување и прослављање њиховог културног наслеђа, неговање дубљег уважавања њихових корена и традиције у руралним заједницама.

10. Пројекти и учешће заједнице

Назив радионице: "Укључивање заједнице: Оснаживање руралног учешћа"

Структура радионице:

Трајање: 2 дана (може се прилагодити у зависности од расположивости и потреба учесника)

Дан 1: Разумевање учешћа заједнице

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00

1. **Добродошлица и увод (30 минута)**

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Поздравите учеснике, представите фасилитаторе и поставите циљеве радионице.

2. **Важност учешћа заједнице (1 сат)**
    - Дефинисати укљученост заједнице и њен значај у руралним подручјима.
    - Делите приче о успеху иницијатива заједнице.
3. **Процена потреба заједнице (1 сат)**
    - Идентификовање и разумевање јединствених потреба локалне заједнице.
    - Технике за спровођење процене потреба заједнице.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 - 16:30 4. **Врсте учешћа заједнице (1,5 сати)**

- Истраживање различитих облика укључивања заједнице, као што су волонтирање, активизам и лидерство.
- Примери пројеката и активности заједнице.

5. **Ефикасна комуникација и тимски рад (1 сат)**
    - Развијање ефикасних комуникацијских вештина за укључивање заједнице.
    - Изградња и рад у тимовима заједнице.

Дан 2: Укључивање у иницијативе заједнице

Јутарња сесија: 9:00 - 12:00 6. **Планирање и покретање пројеката заједнице (1,5 сати)**

- Како планирати и покренути пројекте и иницијативе заједнице.
- Израда предлога пројеката и рокова.

7. **Мобилизација ресурса (1 сат)**
    - Технике за мобилизацију ресурса, укључујући волонтере, финансирање и материјале.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Успешне стратегије за прибављање ресурса.

Пауза за ручак: 12:00 - 13:00

Поподневна сесија: 13:00 – 16:30 8. **Ангажовање заједнице и одрживост (1,5 сати)**

- Изградња подршке заједнице и ангажовање на пројектима.
- Стратегије за обезбеђивање одрживости иницијатива заједнице.

9. **Прослава и представљање успеха (1 сат)**
    - Како прославити и приказати резултате укључивања заједнице.
    - Утицај иницијатива заједнице на рурална подручја.

10. **Преглед и матура (30 минута)**
    - Рекапитулирајте кључне концепте и учење.
    - Додела сертификата о завршетку.

Садржај радионице: Садржај се фокусира на принципе и праксе укључивања заједнице, укључујући следеће кључне теме:

- Значај укључивања заједнице у рурална подручја.
- Спровођење процене потреба заједнице.
- Врсте учешћа заједнице: волонтирање, активизам и лидерство.
- Ефикасна комуникација, тимски рад и планирање пројекта.
- Мобилизација ресурса и одрживост иницијатива заједнице.
- Прослављање и приказивање утицаја укључивања заједнице.

Методе испоруке:

- **Интерактивно учење:** Укључите учеснике у дискусије, групне активности и вежбе играња улога.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- **Гостујући говорници:** Позовите лидере локалне заједнице и активисте да поделе увиде и искуства.
- **Визуелна помагала:** Користите визуелна помагала као што су примери пројеката заједнице, временски оквири и приче о успеху.
- **Играње улога:** Вежбајте ефикасну комуникацију и тимски рад кроз сценарије играња улога.
- **Практичне активности:** Подстакните учеснике да развију предлоге пројеката заједнице.
- **Редовна процена:** Водите дискусије и вежбе планирања пројекта за мерење напретка.

Циљ ове радионице је да оснажи учеснике знањем и практичним вештинама потребним за активно ангажовање у својим локалним заједницама, иницирање и подршку пројектима заједнице и позитивног утицаја на рурална подручја кроз активно учешће и укључивање.

Funded by the European Union

The European Commission support for the production of this publication under the project REDEAL 2021-1-RO01-KA220-ADU-000028316 does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the National Agency and Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.